

04.05.2022

КАЗУС № 10

При извършена проверка на 28.08.2022 г. в 14:28 часа в търговски обект по смисъла на пар. 1 т. 41 от Допълнителната разпоредба на Закона за данъка върху добавената стойност (ЗДДС) - заведение за бързо хранене, находящ се в гр. Бургас, стопанисван от дружеството „Бърза закуска“ ООД, със седалище в гр. София била извършена контролна покупка на натурален сок и дълго кафе с мляко, на обща стойност 4, 50 лв., заплатени от Кирил Кирилов, на длъжност инспектор по приходите, с пари в брой - банкнота от 5 лв. Плащането било прието от продавач в обекта като в момента на плащането, не била издадена фискална касова бележка от регистрираното и работещото към момента на проверката в обекта фискално устройство или касова бележка от кочан.

За извършената проверка и направените констатации бил съставен Протокол за извършена проверка КД 111, сер. АА № 111111111/28.08.2022 г. На 31.08.2022 г. бил съставен Акт за установяване на административно нарушение (АУАН), като за нарушена била вписана разпоредбата на чл. 25, ал. 1, т. 1 от Наредба Н-18 от 13.12.2006 г., издадена от министъра на финансите, вр. с чл. 118, ал. 4 от ЗДДС. Въз основа на АУАН, било издадено Наказателно постановление № 894945614564654/15.10.2022 г., издадено от Началник Отдел "Оперативни дейности" в ЦУ на НАП, с което на дружеството „Бърза закуска“ ООД за нарушение на чл. 25, ал. 1, т. 1 от Наредба Н-18/13.12.2006 г. на МФ, вр. с чл. 118, ал. 4 от ЗДДС, на основание чл. 185, ал. 1 от ЗДДС била наложена имуществена санкция в размер на 500 лева.

Срещу така издаденото Наказателно постановление била подадена жалба до Районния съд от управителя на дружеството, като се искало от съда да отмени обжалваното наказателно постановление, поради неправилност, противоречие с материалния закон и нарушения на административнонаказателната процедура.

Районният съд, след като се уверил, че жалбата е редовна и допустима, насрочил делото за разглеждане в открито съдебно заседание, като съобразно разпоредбата на чл. 63в от ЗАНН конституирал като страни в производството дружеството „Бърза закуска“ ООД със седалище София в качеството му на жалбоподател и ЦУ на НАП като организация, чийто

орган е издал акта, в качеството на въззиваема страна. Въззиваемата страна била призована за откритото съдебно заседание чрез юрк. Иванов.

В хода на проведеното съдебно производство Районният съд установил, че при издаването на процесното наказателно постановление са допуснати съществени нарушения на процесуалния закон, поради което постановил решение, с което отменил Наказателно постановление № 894945614564654/15.10.2022 г., издадено от Началник Отдел "Оперативни дейности" в ЦУ на НАП.

Срещу така постановеното решение на Районния съд постъпила в съответния административен съд касационна жалба от началника на Отдел "Оперативни дейности" в ЦУ на НАП, подадена чрез юрк. Иванов.

С определение № 1 Административния съд оставил без разглеждане на основание чл. 63в ЗАНН във вр. с чл. 215, т. 1 АПК подадената от началника на отдел „Оперативни дейности“ при ЦУ на НАП касационна жалба против решението на Районния съд. Изложил е мотиви за това, че началникът на отдел „Оперативни дейности“ при ЦУ на НАП, макар да е административнонаказващия орган, издал наказателното постановление, отменено с решението на районния съд, няма право на касационно оспорване на основание чл. 210 АПК, тъй като не е бил страна в съдебното производство. Като страни в производството пред Районния съд са участвали „Бърза закуска“ ООД като жалбоподател и ЦУ на НАП като ответник.

Срещу така постановеното Определение № 1 от страна на ЦУ на НАП е подадена частна жалба. С Разпореждане на Административния съд частната жалба е оставена без движение с указания към частния жалбоподател в 7-дневен срок от получаването на съобщението писмено да уточни ясно от чие име е подадена частната жалба срещу Определение 1, както и да внесе държавна такса. В указания срок от ЦУ на НАП София чрез юрк. Иванов е представено доказателство за внесена държавна такса и е направено уточнение, че частната жалба е подадена чрез упълномощено лице от изпълнителния директор на НАП от името на ЦУ на НАП, тъй като същата страна е участвала в проведеното пред Районния съд производство.

Съобразявайки изложеното в молбата Административния съд е постановил Определение № 2, с което е оставил без разглеждане частната жалба от ЦУ на НАП, срещу Определение № 1.

ВЪПРОСИ:

1. Кой е местно компетентния Районен съд да се произнесе по жалбата срещу издаденото Наказателно постановление?

2. Коя е надлежната въззиваема страна в производството пред Районния съд?

3. Как следва да се произнесе Административният съд, в случай, че беше приел подадената касационна жалба срещу решението на Районния съд за допустима?

4. Подлежат ли на обжалване и пред кой съд Определение № 1 и Определение № 2 на Административния съд?

5. Правилно ли е Определение № 1 на Административния съд?

6. Правилно ли е Определение № 2 на Административния съд?

Отговорите на поставените въпроси следва да бъдат аргументирани чрез посочване на относимата нормативна уредба!

КАЗУС № 10

При извършена проверка на 28.08.2022 г. в 14:28 часа в търговски обект по смисъла на пар. 1 т. 41 от Допълнителната разпоредба на Закона за данъка върху добавената стойност (ЗДДС) - заведение за бързо хранене, находящ се в гр. Бургас, стопанисван от дружеството „Бърза закуска“ ООД, със седалище в гр. София била извършена контролна покупка на натурален сок и дълго кафе с мляко, на обща стойност 4, 50 лв., заплатени от Кирил Кирилов, на длъжност инспектор по приходите, с пари в брой - банкнота от 5 лв. Плащането било прието от продавач в обекта като в момента на плащането, не била издадена фискална касова бележка от регистрираното и работещото към момента на проверката в обекта фискално устройство или касова бележка от кочан.

За извършената проверка и направените констатации бил съставен Протокол за извършена проверка КД 111, сер. АА № 111111111/28.08.2022 г. На 31.08.2022 г. бил съставен Акт за установяване на административно нарушение (АУАН), като за нарушена била вписана разпоредбата на чл. 25, ал. 1, т. 1 от Наредба Н-18 от 13.12.2006 г., издадена от министъра на финансите, вр. с чл. 118, ал. 4 от ЗДДС. Въз основа на АУАН, било издадено Наказателно постановление № 894945614564654/15.10.2022 г., издадено от Началник Отдел "Оперативни дейности" в ЦУ на НАП, с което на дружеството „Бърза закуска“ ООД за нарушение на чл. 25, ал. 1, т. 1 от Наредба Н-18/13.12.2006 г. на МФ, вр. с чл. 118, ал. 4 от ЗДДС, на основание чл. 185, ал. 1 от ЗДДС била наложена имуществена санкция в размер на 500 лева.

Срещу така издаденото Наказателно постановление била подадена жалба до Районния съд от управителя на дружеството, като се искало от съда да отмени обжалваното наказателно постановление, поради неправилност,

противоречие с материалния закон и нарушения на административнонаказателната процедура.

Районният съд, след като се уверил, че жалбата е редовна и допустима, насрочил делото за разглеждане в открито съдебно заседание, като съобразно разпоредбата на чл. 63в от ЗАНН конституирал като страни в производството дружеството „Бърза закуска“ ООД със седалище София в качеството му на жалбоподател и ЦУ на НАП като организация, чийто орган е издал акта, в качеството на въззиваема страна. Въззиваемата страна била призована за откритото съдебно заседание чрез юрк. Иванов.

В хода на проведеното съдебно производство Районният съд установил, че при издаването на процесното наказателно постановление са допуснати съществени нарушения на процесуалния закон, поради което постановил решение с което отменил Наказателно постановление № 894945614564654/15.10.2022 г., издадено от Началник Отдел "Оперативни дейности " в ЦУ на НАП.

Срещу така постановеното решение на Районния съд постъпила в съответния административен съд касационна жалба от началника на Отдел "Оперативни дейности " в ЦУ на НАП, подадена чрез юрк. Иванов.

С определение № 1 Административния съд оставил без разглеждане на основание чл. 63в ЗАНН във вр. с чл. 215, т. 1 АПК подадената от началника на отдел „Оперативни дейности“ при ЦУ на НАП касационна жалба против решението на Районния съд. Изложил е мотиви за това, че началникът на отдел „Оперативни дейности“ при ЦУ на НАП, макар да е административнонаказващия орган, издал наказателното постановление, отменено с решението на районния съд, няма право на касационно оспорване на основание чл. 210 АПК, тъй като не е бил страна в съдебното производство. Като страни в производството пред Районния съд

са участвали „Бърза закуска“ ООД като жалбоподател и ЦУ на НАП като ответник.

Срещу така постановеното Определение № 1 от страна на ЦУ на НАП е подадена частна жалба. С Разпореждане на Административния съд частната жалба е оставена без движение с указания към частния жалбоподател в 7-дневен срок от получаването на съобщението писмено да уточни ясно от чие име е подадена частната жалба срещу Определение 1, както и да внесе държавна такса. В указания срок от ЦУ на НАП София чрез юрк. Иванов е представено доказателство за внесена държавна такса и е направено уточнение, че частната жалба е подадена чрез упълномощено лице от изпълнителния директор на НАП от името на ЦУ на НАП, тъй като същата страна е участвала в проведеното пред Районния съд производство.

Съобразявайки изложеното в молбата Административния съд е постановил Определение № 2, с което е оставил без разглеждане частната жалба от ЦУ на НАП, срещу Определение № 1.

ВЪПРОСИ:

1. Кой е местно компетентния Районен съд да се произнесе по жалбата срещу издаденото Наказателно постановление?

Съгласно чл. 83, ал. 1 от ЗАНН в предвидените в съответния закон, указ, постановление на Министерския съвет или наредба на общинския съвет случаи на юридически лица и еднолични търговци може да се налага имуществена санкция за неизпълнение на задължения към държавата или общината при осъществяване на тяхната дейност.

Съгласно, ал. 2 на чл. 83 от ЗАНН санкцията по предходната алинея се налага по реда на този закон, доколкото в съответния нормативен акт не е предвиден друг ред.

Съгласно чл. 59, ал. 1 от ЗАНН Актовете по чл. 58д (измежду които попада наказателното постановление – т. 1) подлежат на обжалване или протестиране пред районния съд, в района на който е извършено или довършено нарушението.

От данните по казуса е видно, че установеното нарушение е извършено в обект, находящ се в гр. Бургас, поради което се налага изводът, че местно компетентния Районен съд по смисъла на чл. 59, ал. 1 от ЗАНН е **Районен съд Бургас**.

2. Коя е надлежната въззиваема страна в производството пред Районния съд?

Разпоредбата на чл. 61, ал. 1 от Закона за административните нарушения и наказания определя кои са страните, които следва да бъдат призовани от районния съд при разглеждане на делото по оспорване или протестиране на актовете по този закон.

Съгласно чл. 61. (1) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2011 г., изм., бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) „При разглеждане на делото пред районния съд се призовават нарушителят, поискалият обезщетение, включително този по чл. 55, ал. 2, собственикът на вещите, с които е извършено разпореждане или са отнети в полза на държавата, ако не е нарушител, наказващият орган или учреждението, или организацията, чийто орган е издал акта по чл. 58д, т. 4, както и допуснатите от съда свидетели.“.

Изводът който се налага е, че като страна при разглеждане на делото пред районния съд в случаите на обжалване на актовете по чл. 58д,

т. 1 – 3 (каквото е процесното Наказателно постановление), издадени от наказващ орган, следва да се призовава именно този наказващ орган с оглед на защитата и в съдебното производство на издадения акт. Този извод следва и от граматическото тълкуване на разпоредбата, която предвижда призоваване на учреждението или организацията само за случаите на оспорен акт по чл. 58д, т. 4 от Закона за административните нарушения и наказания, т. е. в случаите, в които актът представлява електронно изявление. Това разрешение кореспондира и с разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс и в частност с чл. 153, ал. 1, определящ кои са страните в съдебния административен процес, а именно: „Страни по делото са оспорващият, органът, издал административния акт, както и всички заинтересовани лица.“

По тези съображения нормата на чл. 61, ал. 1 от Закона за административните нарушения и наказания следва да се тълкува в смисъла, че надлежната въззиваема страна при обжалване и протестиране на актовете по чл. 58д., т. 1 - 3 от Закона за административните нарушения и наказания е само и единствено наказващият орган, който в случая е началникът на отдел „Оперативни дейности“ при ЦУ на НАП.

В този смисъл т. 1 от Тълкувателно постановление № 3 от 28.04.2023 г. на ОСС от НК на ВКС и ОССК на ВАС по тълкувателно дело № 5/2022 г.

3. Как следва да се произнесе Административният съд, в случай, че беше приел подадената касационна жалба срещу решението на Районния съд за допустима?

С разпоредбата на чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания (обн. ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) се предвиди, че решението на районния съд, постановено по жалби срещу актове по чл. 58д от Закона за административните нарушения и наказания (наказателни постановления, предупреждения по чл. 28 от Закона за административните нарушения и наказания, резолюции за прекратяване на административнонаказателното производство и електронните фишове), „подлежи на касационно обжалване пред административния съд на основанията, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс, и по реда на Глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс“. В тази разпоредба са съединени обективно процесуалноправни норми от два различни процесуални закона – Наказателно-процесуалния кодекс и Административнопроцесуалния кодекс, които по силата на препращането регулират образуването и провеждането на касационното производство за проверка на решенията на районните съдилища, постановени по жалби срещу актове по чл. 58д от Закона за административните нарушения и наказания.

Тази уредба отчита характера на административнонаказателните производства, които включват както елементи от наказателното право, така и от административното право. Така при уредените касационни основания по Наказателнопроцесуалния кодекс е предвидено такова, което отчита явна несправедливост на наложеното наказание, каквото касационно основание в Административнопроцесуалния кодекс няма, но за което законодателят е отчел, че е относимо към особеностите на уредените обществени отношения във връзка с налагането на административни наказания. Тази уредба обаче взема предвид и наличието на административен елемент в тези обществени отношения, които не намират регулация в Наказателно-

процесуалния кодекс. При наличие и на административния елемент в административнонаказателните производства законодателят е предвидил касационното обжалване на съдебни актове да се извършва по реда на Административнопроцесуалния кодекс, който ред отчита административния елемент в тези отношения, съответно многообразието на хипотези при оспорването на актове, включващи и административен елемент. Независимо че касационното производство може да започне въз основа на някое от касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 - 3 от Наказателно-процесуалния кодекс, в предмета на касационната проверка задължително се включва и преценката на контролиращия (административен) съд за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон, която следва да се обективира в мотивната част на решението на касационната инстанция – съответният административен съд. Аргумент за това е императивният характер на разпоредбата на чл. 218, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, съгласно която касационният съд следи служебно за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон, както и систематичното място на тази процесуална правна норма в Глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

Като е конституирал учреждението, вместо наказващия орган, първоинстанционният съд е допуснал съществено нарушение на процесуални правила по смисъла на чл. 348, ал. 1 т. 2 от НПК, тъй като това е довело до невъзможност за надлежната страна в процеса да упражни своите процесуални права. От друга страна провеждането на производство срещу ненадлежна страна води до постановяване на един недопустим съдебен акт, тъй като надлежната страна не може да се ползва от правните последици на постановеното съдебно решение, а

ненадлежната страна формално е обвързана от тези правни последици, без обаче да е разполагал с процесуална легитимация за участие в процеса.

По тези съображения решението на Районния съд е недопустимо и съгласно разпоредбата на чл. 221, ал. 3 от АПК, касационната инстанция следва да го обезсили и да върне делото за ново разглеждане от друг състав на същия съд.

В този смисъл т. 2 от Тълкувателно постановление № 3 от 28.04.2023 г. на ОСС от НК на ВКС и ОССК на ВАС по тълкувателно дело № 5/2022 г.

4. Подлежат ли на обжалване и пред кой съд Определение № 1 и Определение № 2 на Административния съд?

Съгласно чл. 213а, ал. 7 от АПК Актовете по ал. 1, изречение второ, ал. 2 и ал. 6, т. 2 и актовете, с които се отказва освобождаване от държавна такса, могат да се обжалват с частна жалба, като държавна такса не се дължи. Препис от частната жалба не се представя, ако съдебният акт е постановен преди връчването на препис от касационното оспорване. Определението на съда по жалбата е окончателно.

Съгласно чл. 132, ал. 2, т. 7 от АПК На Върховния административен съд са подсъдни частни жалби срещу определения и разпореждания на административните съдилища.

Оспорванията срещу **Определение № 1 и Определение № 2 на Административния съд са подсъдни на тричленен състав на Върховния административен съд.**

5. Правилно ли е Определение № 1 на Административния съд?

Определение № 1 на е неправилно.

Фактите по казуса сочат, че в производството пред Районен съд въззиваемата страна ЦУ на НАП е представлявана от пълномощника си юрк. Иванов. Касационната жалба против решението на районния съд е подадена от началника на отдел „Оперативни дейности“ при ЦУ на НАП чрез юрк. Иванов.

Според т. 1 от Тълкувателно решение №1/21.01.2022 г. по тълкувателно дело №4/2019 г. на ОСС на I и II колегии на Върховния административен съд касационната жалба, подадена чрез процесуален представител (по закон или по пълномощие), който има представителна власт както за административния орган, издал административния акт, така и за юридическото лице, в структурата на което се намира органът, издал акта, от името на субект, който не е участвал като страна в първоинстанционното съдебно производство, извън случаите на чл. 210, ал. 2 АПК, е нередовна, а не недопустима. След като специалният закон препраща към правилата за касационно обжалване в глава дванадесета АПК, то тълкуването на чл. 210, ал. 1 АПК в т. 1 от посоченото тълкувателно решение е приложимо и по отношение на правото на касационно оспорване на страните при оспорване на решенията на районния съд, постановени в производство по обжалване на наказателни постановления.

По така изложените съображения определението на Административен съд, с което е оставена без разглеждане касационната жалба като недопустима, е неправилно и следва да се отмени. Съдът е следвало да остави без движение касационната жалба на основание чл. 213а, ал. 1 АПК и да укаже на подателя ѝ да отстрани нередовността по

отношение неяснотата от чие име е подадена същата. Поради това делото следва да се върне на същия съд за продължаване на съдопроизводствените действия, свързани с извършването на преценка относно редовността на касационната жалба.

6. Правилно ли е Определение № 2 Административния съд?

Определение № 2 е неправилно.

Националната агенция за приходите не е подавала касационна жалба срещу решението на Районен съд, поради което тя не е била страна в производството пред АС. В съдебното производство пред районния съд обаче е конституирана и призована като ответна страна Националната агенция за приходите, решението на районния съд е връчено на Националната агенция за приходите, чрез пълномощник, и в случая надлежно легитимирана страна с право да подаде касационна жалба при отмяна на наказателното постановление пред Административен съд, действащ като касационна инстанция по делата по ЗАНН, е Националната агенция за приходите. Производството пред АС е иницирано по касационна жалба на началник отдел "Оперативни дейности" Бургас при ЦУ на НАП, а не от НАП, но агенцията е легитимиран частен жалбоподател срещу определението, което прегражда пътя на делото на основание чл. 210, ал. 2 АПК.

Казусът е разработен въз основа на Определение № 6772/07.07.2022 г. на Върховния административен съд по адм. д. № 4569/2022 г. и Определение № 8096/27.09.2022 г. на Върховния административен съд по адм. д. № 8075/2022 г.